

SLOVENE

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 6 strani.

Ruskim listom.

»Novo Vreme«, glasilo starega ruskega birokratskega panslavizma, staro-verne »Moskovskija Vjedomosti«, in skoro vsi ostali ruski listi večje ali manjše veljave, te dni strastno napadajo avstrijske slovanske delegate dr. Kramafa, dr. Glabinskega, dr. Šusteršiča in dr. Korošca, ker so odobrili aneksijo Bosne. Na »Novo Vreme« ne damo veliko, ker je v vsakem oziru, dasi v Rusiji najbolj razširjen, najbolj nezanesljivi list, nekako take vrste kot naša »Neue Freie Presse«. Veliko več vpoštevanja zaslužijo drugi glasovi, ki jih pišejo za Slovanstvo v resnici vneti politiki. Zaslužijo pa tudi jasnega odgovora.

Rusija bi torej rada, da se avstrijski Slovani potegujemo za srbsko Bosno, oziroma za avtonomno Bosno pod turško suvereniteto, kakor hočejo to gospodje Jeltanovič, Spalajkovič, Ali beg Firduzi in princ Jurij srbski. Če pa to ne, naj bi se vsaj zavzemali za to, da se Srbiji dovoli kompenzacija na ta način, da se ji odstopi del Bosne in Hercegovine. Za Sandžak nam ni nič mar, o tem naj se pomeni srbska vlada s Turčijo, ki pač ne bo pozabila na take zahteve dati jasen odgovor.

Gospod Izvolskij, ta veleznajčni diplomat, ki je Aehrenthalu v Buhlavi obljubil, da bo Rusija priznala aneksijo Bosne, pa je zadnje dni v Londonu, Parizu in Berlinu roval proti Avstriji, kar je le mogel, je v Parizu in Berlinu naletel na nepričakovan odpor, v Parizu nič manj kot v Berlinu, kar treba povdariti, ker je neprecenljive vrednosti za Avstrijo, da Francija v tem oziru ne gre z Anglijo in Rusijo, dasi je s tema državama že dolgo zvezana.

Ker torej Anglija in Rusija diplomatskim potom ne moreta aneksije razveljaviti in Srbiji pripomoči do teritorialnih pridobitev na škodo Avstriji, naj gredo zdaj avstrijski Slovani v ogenj po kostanj. Tako je razumeti pisanje ruskih listov.

Mi vprašamo: za koga in čemu? Ako avstrijski Slovani začnemo podirati delo Aehrenthalove diplomacije ter delati za namene Sir Greya, ki so mu Slovani toliko mar kakor lanski sneg in za Izvolskega, ki je tako malo Slovan kot sta bila Witte in Lammsdorf, bi brezdvoma škodovali življenjskim interesom monarhije.

O tem pač ni dvoma. Kajti če se v resnici potegujemo za takozvano velesrbsko idejo, bi morali žrtvovati Dalmacijo, Bosno, Hrvatsko in še Kranjsko povrh belgradskim težnjam. Ali se to izplača? Ali je res Slovanstvu v korist?

Odločno trdimo, da ne. Hrvatov Slovinci nikakor ne smemo zapustiti. Hrvatski državnopravni program pa stremi za zedinjenjem Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Bosne in slovenskih dežel v enotno kraljestvo pod habsburško dinastijo, ki so jo Hrvati prostovoljno izvolili za svojo. Ta program pa je z velesrbskim v fundamentalnem nasprotstvu. Izključeno je, da bi mogli srbskemu dati pred hrvatskim prednost. To naj v Peterburgu blagohotno vpoštevajo, pa bodo sodili treznejše.

Nadalje se nam gre za katoliške interese. V programu srbskih in muslimanskih opozicionalcev v Bosni je točka, ki veli, da se morajo iz avtonomne srbske Bosne spoditi vsi katoliški duhovniki in katoliški »elementi.« V »Novem Vremenu« pišejo publicisti a la Olga Novikov, da v Bosni vladajo jezuiti, kateri so za slovanstvo največja nevarnost in ravnotako v Belgradu kriče o »papiški Avstriji«. Mi, ki dobro vemo, kako je srbstvo s pravoslavljem nujno zvezano, vemo tudi, da bi pomenjala zmaga velesrbske misli v Bosni tudi zmago nazadnjaškega pravoslavlja, kar pa Slovanstvu ne bi bilo v korist, temveč v škodo. Mi namreč ne maramo, da bi se Hrvatoma na Balkanu tako godilo, kot se Poljakom v Rusiji. Nekaj podobnega je nedavno odgovoril odličnemu članu ruske dume poljski delegat dr. Glabinski in mi se temu moremo le pridružiti.

Nadalje treba vpoštevati, da bi avstrijski Slovani, ako bi delali po željah ruskih listov, delali »pour le roi d'Angleterre«, za Anglijo in prav nič za Slovanstvo. Anglija ščeva rusko in srbsko diplomacijo proti Avstriji in gospod Izvolski ni nič drugega kakor orodje v rokah lokalne Anglije. Da bi pa delali za tisto Anglijo, ki je največ vzrok, da so se na berlinski konferenci Slovani tako kruto prikrasili, za tisto Anglijo, ki vedno ščiti koristi Turčije proti slovanskim balkanskim narodom, tega nihče ne sme od nas zahtevati.

Tudi za rusko diplomacijo se ne bomo ogrevali. Ruska diplomacija je po duhu nemška in tudi Carsko Selo je v resnici le »nemška kolonija na Ruskem«, ka-

kor jo je imenoval že Bakunin. Kako naj verujemo v Slovanstvo tiste Rusije, ki je dozdej šla vedno za Nemčijo in je bila svoj čas najzvestejša zaveznica bismarkovi politiki, pa se je zadnji čas zvezala z Anglijo samo zato, ker si obeta od tega koristi na Daljnem Vzhodu in v osrednji Aziji? Kako naj zaupamo tisti Rusiji, ki je, še ni dolgo temu, šla na Balkanu vzporedno s tisto Avstrijo, katero zdaj napada? Tisti Rusiji, ki je takrat, ko so jo balkanski Slovani najbolj potrebovali, zaprila svoje milijone v Bezobrazovih zemljiških spekulacijah v Mandžuriji? Tisti Rusiji, ki zatira Poljake in z birokratskimi šikanami najhujše vrste otežuje celo kulturni stik med avstrijskimi in ruskimi Slovani?

Ruski listi pišejo te dni veliko o tem, kako Avstrija dela le po naročilu Berlina in tudi aneksijo Bosne slikajo, kakor da bi bila plod germanizatoričnih tendenc. Mi se za zvezo z Nemčijo gotovo prav nič ne ogrevamo in smo svoj čas pisali, ali ne bi bilo bolje, da se Avstrija postavi na stran angleško-rusko-francoske entente. Toda, kar se tiče zadnjih dogodkov na Balkanu, pomenita proglašitev neodvisnosti Bolgarije in aneksija Bosne dva koraka, storjena čisto neodvisno od berlinske politike. Ruski listi so ali slabo informirani ali pa nalašč resnico pačijo. Nemčija je zaradi proglašitve neodvisnosti Bolgarije v silni zadregi, ker je popolnoma v protislovju z njeno osmanofilsko politiko. Ravnotako aneksija Bosne ni bila Nemčiji čisto po volji, kar dokazujejo glasovi, ki so se izpočetka čuli v »Kölnische Zeitung«, oficioznem glasilu nemškega državnega tajništva za zunanje zadeve. To žvižgajo vrabci na strehah. Nemčija podpira Avstrijo zaradi tega, ker se je vtaknila vmes Anglija, katera hoče Nemčijo izolirati. Tako je in nič drugače. Aehrenthal je nastopil v tem slučaju v zunanji politiki pot, ki ni prav nič od Berlina odvisna.

Ruskim listom svetujemo zato sledeče: Naj pokažejo najprej svoje slovanstvo v zadevi Bolgarije. Zakaj se neki ne zavzemajo za brate Bolgare, ki so se proglasili za neodvisne? Nadalje: naj delajo najprej za to, da bodo Slovani v Rusiji uživali tiste državljanske politične pravice, ki jih v Avstriji, dasi ne v toliki meri, kakor jim pristojno, pa vendar neprimerno več kot v Rusiji. Potem pa naj ruski listi pomislijo, da Čehi razun male Klofačeve frakcije, Poljaki, Slovenci in Hrvati po-

zdravljajo aneksijo, ker je premaknila težišče avstrijske zunanje in notranje politike na avstrijski jug in tako ojačila slovanski živelj v Avstriji. Proti nemštvu se bomo že vedeli braniti, zato naj »Novo Vreme« ne bo kar nič v skrbeh. Konečno pa naj »Moskovskija Vjedomosti« ne zabavlja preveč proti Slovincem, češ, da so veliko rajši »klerikalci« kakor pa »slavisti«, ker to utegne Slovence »neoslavistom« v Moskvi preje odtujiti, kakor pa vse Slovence kulturno zblizati, kakor bi bilo želeto in je tudi v programu katoliško mislečih Slovencev.

Delegata dr. Šusteršič in Biankini o aneksiji.

V plenarni seji avstrijske delegacije je 27. t. m. dr. Šusteršič o aneksiji izvajal, govoreč najprej slovensko, nekako sledeče:

Slovinci aneksijo Bosne in Hercegovine pozdravljajo. Nikakor ni res, da se je vsled aneksije kršila berlinska pogodba. Tudi nasproti Srbiji in Črnigori se ni kršila nobena pogodba, ker se s tema deželama sploh v tem oziru nobena pogodba ni sklenila. Nato se govornik bavi z jugoslovanskim vprašanjem in izjavlja, da želi, da bi se monarhija in dinastija lotile njega rešitve, kar bi bilo porok lepši in boljši bodočnosti Jugoslovancov. Čestita ministru za zunanje zadeve, ker monarhija razburjenje v Srbiji in Črnigori motri mirno in hladno. Čestita ministru tudi na tem, ker se je nekoč tako napeto razmerje z Bolgarijo izboljšalo.

Bodočnost monarhije je obenem bodočnost jugoslovanskih balkanskih narodov. Ti so tesno spojeni z zgodovino monarhije in morda še pride čas, ko ne bodo samo Bolgari, temveč nam še bolj sorodni Srbi uvideli, da bi bila najboljšje jamstvo za svobodni razvoj jugoslovanskih narodov na Balkanu balkanska federacija pod vodstvom naše monarhije. Govornik konča: Naša monarhija zasluži mesto na solncu, prav posebno pa na solncu jugoslovanstva in ona ga bo tudi zasedla. (Veliko odobravanje.)

Biankini pravi, da se Hrvati vkljub nastalim mednarodnim težavam, ki prate nastati, vselej vsaj tega, da osmanska vlada na Balkanu propada. Misli, da ni bilo prav, da se je monarhija Novipazarju popolnoma odrekla; morebiti bi bilo

LISTEK.

Otok zakladov.

Angleško spisal R. L. Stevenson. Prevel J. M. (Dalje.)

»Mati,« sem rekel, »vzemite vse in odidiva!«

Bil sem prepričan, da so se morala zapahnjena vrata zdeti slepcu sumljiva in da bodo privabila v kratkem celo sršenovo gnezdo nad nas. Nikdo, kdor ni videl tega strašnega slepca, ne bi mogel verjeti, kako hvaležen sem bil, da sem jih bil zaprl.

Četudi pa se je nahajala moja mati v velikem strahu, vseeno ni hotela privoliti v to, da bi vzela tudi samo en vinar več, kakor ji je šlo in se tudi na noben način ni hotela zadovoljiti z manj. Davno še ni sedem, je rekla; ona pozna svoje pravice in jih tudi hoče imeti; in še vedno je ugovarjala, kar se je naenkrat začel kratak debel glas piščalke, ki je odmeval daleč na okoli. To pa je bilo dovolj za naju dva in več kakor dovolj.

»Vzamem, kar imam,« je rekla in skočila na noge.

»Jaz pa to-le, da bo račun poravnal,« sem dejal in pobral platneni zavoj.

V naslednjem trenutku sva že tipala po stopnicah navzdol in pustila goreti svečo pri izpraznjenem kovčegu; hitro sva odprla vrata ter zbežala. Niti za trenutek prekmalu se nisva podala na pot. Megla je hitro izginevala in mesec je že popolnoma svitlo svetil po gričih na okoli; samo na dnu doline in okoli gostilne se je še vlekla tanka megla, ki je zakrivala prve korake našega bega. Mnogo prej kakor na pol pota proti selu, zelo malo onstran vznožja griča pa sva morala dospeti v polno mesečino. In to še ni bilo vse; na naša ušesa so že udarjali glasovi hitrih korakov in ko sva se ozrla nazaj v ono smer, sva zapazila neko luč, ki se je zibala sem in tja in vedno bolj bližala, in ki je kazala, da je eden izmed prihajalcev nosil svetilko.

»Dragi moj,« je rekla moja mati naenkrat, »vzemi denar in teci naprej. Meni prihaja slabo.«

Sedaj bo gotovo konec obeh, sem si mislil. Kako sem se togotil nad strahopetnostjo sosedov, kako sem grajal mater zaradi njene poštenosti in njene natančnosti, njene prejšnje drznosti in sedanje oslabelosti! Na srečo sva se nahajala ravno pri malem mostu, in ker se je opotekala, sem ji pomagal do roba brega, kjer

je vzdihnila in se zgrudila na moje rame. Sam ne vem, kako sem imel toliko moči, da sem mogel vse to storiti in bojim se, da sem se slabo obnesel; vendar se mi je posrečilo privedi jo po bregu doli in nekoliko pod obok mostu. Dalje nisem mogel, kajti most je bil prenizek in nisem mogel storiti drugega, kakor da sem se splazil pod njega. Tukaj sva morala ostati — moja mati skoro popolnoma izpostavljena, obadva pa komaj streljaj daleč od gostilne.

V. poglavje.

Slepčev konec.

Moja radovednost pa je bila večja kakor moja bojazan in zaradi tega nisem mogel ostati tamkaj, temveč sem se zopet splazil nazaj na breg, kjer sem se skrila za grmom in lahko videl na cesti pred našimi vrati. Komaj sem se ustanovil v tem novem položaju, že so pričeli prihajati sovražniki, bilo jih je sedem ali osem, ki so tekli po cesti, in prvi izmed njih je nosil svetilko. Trije so leteli skupaj roko v roki in celo skozi meglo sem spoznal, da je bil srednji izmed te trojice slepi berač. Naslednji trenutek pa me je prepričal, da sem imel prav.

»Doli z vrati!« je zakričal.

»Da, da, gospod,« sta odgovorila dva ali trije in planili so proti »Admiralu Ben-

bow«, nosilec svetilke pa za njimi; nato sem videl, kako so se ustavili in se tiho pogovarjali, kakor da bi bili presenečeni, da so našli vrata odprta. Vendar je bil odmor kratek, kajti slepec je zopet dajal povelja. Njegov glas se je glasil glasnejše in višje, kakor da bi bil izven sebe vsled jeze in strasti.

»Noter! Noter! Noter!« je vpil in preklinjal, ker so se obtovarjali.

Štiri ali pet mož jih je takoj ubogalo, dva pa sta ostala z mogočnim beračem na cesti. Nastal je premor, nato pa se je začel krik iznenađenja in nek glas je zaklical iz hiše

»Bil je mrtev!«

Vendar slepec je zopet preklinjal radi njihove počasnosti.

»Preiščite ga, vi lenuhi, vstali pa navzgor in nad kovčeg!« je vpil.

Slišal sem jih, kako so ropotali po naših starih stopnicah, tako da se je morala vsa hiša tresti vsled tega. Takoj zatem je bilo vnovič čuti glasove začudenja; okno kapitanove sobe se je z glasnim žvenketanjem razbitega stekla siloma odprlo in nekdo se je sklonil v mesečini čezenj in nagovoril slepega berača na cesti.

»Pew,« je zaklical, »prehiteli so nas. Nekdo je premetel kovčeg vse križem.«

(Dalje.)

boljše, da bi bila popreje srbski del Sandžaka Srbiji zagotovila, da bi bila tudi slednja nekoliko odškodovana. **Na vsak način pa je Bosna hrvaška.** Jugoslovansko vprašanje naj se zdaj uredi tako, da se jugoslovanske dežele združijo na podlagi hrvaškega državnega prava. Govornik opozarja na to na Rauchov režim na Hrvaškem.

Nemčija, Avstrija, Francija proti Angliji in Rusiji.

Misija Izvolkega v Berlinu popolnoma ponesrečena. — Anglija se umika. — Srbske akcije padajo. — Aerenthalov optimizem.

Najvažnejše dejstvo z ozirom na mednarodni položaj je brezdvomno, kar izvaja o balkanski konferenci pariški »Temps«, list, ki je v zunanjih zadevah Francije vedno merodajen. »Temps« ostro obsoja taktiko Izvolkega in sicer zato, ker se temu gospodu nikakor ne gre za to, da bi se balkanska konferenca sklicala sporazumno in v interesu svetovnega miru, temveč za to, da bi Aehrenthla diplomatsko porazil in Avstrijo tako izoliral, da bi na konferenci imela proti sebi vse velesile. Poizkušal je s to igro v Londonu, kjer bi mu bila uspela, da ni Francija vmes posegla. V Parizu so mu dejali, da je potreben tudi glas Nemčije. Mož je šel v Berlin.

Veliki Slovan Izvoljski je šel v Berlin, da Nemčijo pridobi za rusko - angleško zvezo proti Avstriji. Danes so vsa poročila edina v tem, da se je Izvoljski s tem blamiral. V Berlinu so mu dejali, da je balkanska konferenca odvisna od tega, kako se sporazumeta medseboj Avstrija in Turčija, Nemčija pa da se bo ravnala čisto po tem, kar ukrene Avstrija. Brez Avstrije ni konference, to je stališče Nemčije in tudi Francije, kajti Pichon je že pred tedni naglašal, da je za konferenco potreben popolni sporazum vseh berolinskih velesil. »Temps« to potrja v svojem članku od 27. t. m. Dolži Izvolkega, da je položaj s svojo mržnjo in neodkritostjo proti Avstriji zapletel. Hvali Aerenthala zavoljo njegove previdnosti.

To je velike važnosti za nas. Da Francija ne gre z Rusijo, to je pač dejstvo, ki ga treba beležiti z velikimi črkami. Izvoljski se je pokazal za slabega diplomata, kajti v Peterburg se vrača zdaj s tremi blamažami:

1. V Parizu so mu račune zmešali s tem, da so preprečili, da ni prišla v program balkanske konference točka o rekompenzacijah za Srbijo in Črnogor.

2. V Berlinu so mu dejali, ko je prišel rovat proti Avstriji, da je edino prava firma, na katero se mora obrniti, ako hoče imeti sreče s konferenco, ravno Avstro-Ogrska.

3. Angleško zunanje ministrstvo je izdalo uradni komunik, v katerem odločno zanika, da bi bila Anglija preprečila naravnostni sporazum med Avstrijo in Turčijo in povdarja, da Anglija akceptira stališče Avstrije, da se mora preje doseči sporazum med Avstrijo in Turčijo, predno se skliče mednarodna konferenca. Zakaj Anglija zdaj taji, ko je vendar očividno, da je njen poslanik sir Lawther v Carigradu roval proti avstrijsko - turškemu sporazumu? Taj zato, ker noče biti ona blamirana. Blamiran naj bo Izvoljski — tako si mislijo v londonskem »Foreign Office«.

Zato ni čudno, da je baron Aerenthal 27. t. m. v delegacijah v plenumu govoril zelo samozavestno. Čisto kakor piše »Temps«: Baron Aerenthal je dobil igro. Aerenthal je izvajal:

Najvažnejše vprašanje je zdaj mednarodna konferenca. Načeloma nimamo nič proti konferenci. Nasproti smo zanj, da se sedaj obstoječa napetost odpravi. **Tudi ne stojimo na stališču, da se o Bosni na konferenci sploh ne sme obravnavati. To povdarjamo: Na konferenci se izvršeno dejstvo razširjenja suverenitete na Bosno nikakor ne sme postaviti v diskusijo,** kakor da bi bilo še dvomno. (Odobranje). Konferenca ima to stvar vzeti na znanje in potrditi, da se dotična poglavja berolinske pogodbe abrogirajo. Kar se kompenzacij tiče — ako je ta beseda sploh na mestu — smo Turčiji vrnil Sandžak, o kakih drugih kompenzacijah pa sploh še govora ni. S Turčijo se bo, kakor upamo, dosedel sporazum. Pogajanja se nikakor niso razbila, temuč le prekinila.

Kar se Srbije tiče, Avstrija ne priznava pod nobenim pogojem, da bi sploh ta država smela zavzeti nasproti aneksiji kakor stališče, ker za to nima nobenega pravnega naslova. Nasproti Srbiji in Črnigori zavzemamo sicer blagohotno stališče in jima le svetujemo, da se naj brigata za svoj notranji razvoj in zasledujeta praktične cilje, mesto da se lovita za iluzijami in sanjami. (Odobranje).

Ta Aerenthalov govor bo beogradske kroge zelo poparil. Minister je s tem, da je

Srbijo opomnil na njene notranje političke razmere, beogradske vladi s kolom namignil, naj pogleda nekoliko, kaj se godi v lastni hiši.

Nadalje je zanimivo, da je Aerenthal zavzel v svojem govoru nasproti Rusiji zelo prijazno stališče. Aerenthal dobro pozna Izvolkega. Ve, da je mož v največji zadregi. Eni ga hujkajo proti Avstriji, drugi pa ga na čisto drug način obdelujejo. Aerenthal je v svojem govoru namignil, da Avstrija ruski vladi glede na dardanelsko vprašanje in druge take želje ne bo delala težav. Baron Aerenthal se je veliko naučil, ko je bil v Peterburgu poslanik. Ve, katera pot vodi sigurno do src ruskih diplomatov.

Na Klofačev govor proti aneksiji se minister ni oziral, kakor da ne bi bil govoren. Klofač je s svojimi izvajanci ostal popolnoma sam. Upajmo, da bosta tudi Anglija in Rusija ostali sami, ako mislita res na izolacijo Avstrije. Dozdaj sta že več partij izgubili.

× × ×

Napetost v Turčiji. — Mobiliziranje. — Srbski prestolonaslednik v Peterburgu ne bo oficijelno sprejet. — Politične aretacije v Južni Dalmaciji?

Bojkot proti avstrijskemu blagu ponehuje. — Bejmamske slavnosti v Carigradu so se dozdale izvršile mirno. Po Carigradu koraka vojaštvo. Govori se javno, da se bo sultan odstavil. Vojaštvo, ki je čisto v rokah mladoturkov, hoče ustanoviti vojaško vladu. Na prestol hočejo posaditi princa Rešada, ki je mladoturk. — Iz Male Azije se vedno prihaja vojaštvo. Turčija hoče z anatolskimi vojaki pomnožiti tri evropske armadne zборе, tako da bo bataljon štel tisoč mož. — V Anatoliji se Grki in Turki koljejo med seboj. — V Carigradu so obesili nekega reakcionarnega fanatika. — Grčija ponuja Turčiji za Kreto 5 milijonov frankov. — **Srbski prestolonaslednik v Peterburgu ne bo oficijelno sprejet. Vse oficijelne časti izostanejo.** Pač pa bodo poslanci dume prestolonasledniku priredili veliko svečanost. Protest proti aneksiji je duma odložila do eksplozije Izvolkega. — V južno Dalmacijo so iz Trsta odšli vsi hrvaško govoreči dektektivi. — **Pričakujejo se ondi politične aretacije.**

Krščansko-socialna zmaga na Dunaju in Nižjeavstrijskem.

Pri deželnozborskih volitvah za nižjeavstrijski deželni zbor po novem volivnem redu na podlagi splošne in enake volivne pravice v splošni kuriji so krščanski socialci na celi črti zmagali, da je socialne demokrate in liberalce kar strah in groza! Upali so, da odzamejo krščanskim socialcem na Dunaju in ostalih mestih najmanj polovico mandatov in so v to svrhu sklenili liberalno-socialistovski kartel. »N. Fr. Presse« je pisala, da bo v ponedeljek, 26. oktobra za Dunaj in celo Avstrijo zgodovinski dan in da ni dvoma, da bo inteligenca barona Hocka rajši volila kot topoglavega Bielohlaveka. Socialni demokrati so na Dunaju za gotovo računali na deset mandatov, pa so dobili samo šest. Celo dr. Ellenbogen je propadel. Danes »Presse« joka, da je grdo. Najbolj zanimivo je, da so krščansko-socialni glasovi v enem letu, to je od zadnjih državnozborskih volitev, po katerih je tudi splošna deželnozborska na Dunaju uravnana, poskočili od 155.699 na 169.355 glasov, torej okroglo za 15.000, socialni demokrati pa za okroglo 20.000 padli, in sicer v 1. okr. (od zadnjih državnozborskih volitev) za 176, v 2. za 142, v 3. za 1511, v 4. za 350, v 5. za 989, v 6. za 899, v 8. za 144, v 9. za 330, v 10. za 2545, v 11. za 846, v 12. za 1430, v 13. za 738, v 14. za 1597, v 15. za 1128, v 16. za 2236, v 17. za 2146, v 18. za 22, v 19. za 181, v 20. za 1286, v 21. za 1209, le v 7. okraju so se povišali za celih 29 glasov. V splošni kuriji kmečkih mandatov so zmagali povsod krščansko-socialni kandidati, v splošni kuriji mest in trgov v 2, tretji okraj (Bruck) pa je dobil socialni demokrat dr. Renner. Liberalci so povsod propadli. Zalosten konec! Natančnejši rezultati so:

Dunaj — 52 krščanskih socialcev, 6 socialdemokratov. Celo 1. okraj, kjer prebiva najvišja inteligenca, kakor pravi »Presse«, je izvolil vseh 6 krščansko-socialnih kandidatov, med njimi Bielohlaveka. V 2. okraju je dr. Lueger dobil nasproti socialnemu demokratu, ki je združil nase 6000 glasov, 12.338 glasov. Podobno drugod. Baron Hock se ponaša po vseh okrajih, koder so ga postavili, povprečno s 400 glasovi!

Ostala mesta — Zwettl: izvoljen dr. Gessmann; Sv. Hipolit: izvoljen Anderle; Bruck: izvoljen dr. Renner, edini socialni demokrat v tej skupini. Dobil je 16.039 glasov, krščansko-socialni protikandidat pa 13.119.

Kmečka skupina — Amstetten, Hainfeld, Dunajsko Novo mesto, Korneuburg, Feldsberg, Horn in Waidhofen, povsod krščanski socialci.

Vseh krščansko-socialnih glasov v splošni kuriji je 325.959, na samem Dunaju 169.355.

Baron Hock in dr. Ellenbogen — ta zveza je pogorela in Dunaj stoji bolj trdno v taboru krščansko-socialne stranke kot le kdaj poprej.

DEMONSTRACIJE NA ČEŠKEM.

Novi praški izgredi.

Dne 27. t. m. okoli 11. ure dopoldne so se pričeli zopet izprehajati nemški vseučiliščniki po praških Prikopih. Nabralo se je do dve tisoč Čehov, ki so glasno izražali svojo nevoljo. Seveda so nemški burši izzivali Čeha, ki jim je zavrela kri. Ob ¾ na 12. so Čehi predrli policijski kordon, ki je čuval burše. Policija je pritiskala izzivajoče nemške burše proti kazini. Dva burša sta jo pri tem nekoliko izkupil. Čehi so bili razburjeni, ker so grozili burši z revolverji. Ob eni uri je došlo še 60 orožnikov. Izpraznili so nato hodnik, kjer so bili zbrani češki demonstrantje. Na pragu kazine so izzivali Čeha nemški poslanci Schreiner, Kasper in Lipka tako, da je aretoval pol. komisar Lipko. Seveda so ga zopet izpustili, ko se je izkazal. Ko so se vračali burši domov, so jih spremljali Čehi. Na Vavčevem trgu so se Čehi spopadli z burši. Pred kazino so pa neprestano izzivali burši Čeha, ki seveda tega niso mirno gledali in so silili proti kazini. Ob dveh so prikorakali vojaki 11. pešpolka, ki so zapodili burše s puškimi kopiti v kazino. Zaprli so nato vse ceste, ki vodijo na Prikope. Zvečer so se v velikem obsegu ponovile demonstracije. Notranje mesto so strogo zastražili. Zato je pa bilo zelo živahno po predmestjih. Na Vavčevem trgu se je zbralo do 2000 oseb. Policija in vojaki so jih razgnali. Več demonstrantov je ranjenih. Na Karlovem trgu so poizkušali demonstranti zgraditi barikado, a je policija to preprečila. Po mestu krožijo kavalerijske patrulje. Okoli 11. ure je bilo primerno mirno. V Prago pride 700 orožnikov.

Izjemno stanje v Pragi.

Glasi zunanega ministrstva »Allg. Ztg.« poroča, da namerava vlada proglasiti v Pragi izjemno stanje. O tem je obveščen tudi praški župan. V praškem mestnem svetu je naznanil praški župan, da je vlada že hotela proglasiti v Pragi izjemno stanje, a po posredovanju poklicanih činiteljev je sklenila, da še počaka. Če se pa obnove protinemške demonstracije, proglase 28. t. m. zjutraj izjemno stanje. Pri Becku so v tem smislu posredovali nemški poslanci, ki se jih je Beck ustrašil. Pozvali so prebivalstvo, naj opusti protiburševske demonstracije. »Hlas Naroda« poroča, da je vlada izjavila češkemu politiku, da za more bumel le prepovedati, če proglasi v Pragi izjemno stanje. Če se to ne zgodi, bi vsled prepovedi bumla nastala splošna dijaška stavka. Tudi nemški poslanci bi izvajali posledice. Uradni listi groze, da bo proglasila vlada v Pragi izjemno stanje, če ne nastane mir.

Nemške protičeške demonstracije.

V Podmoklih so Nemci razbili šipe Čehu Christofu. Policija je stražila »Narodni dom«. V Češki Lipi so Nemci demonstrirali proti Čehom in razbili šipe pri uredništvu nekega soc. demokratskega lista. V Mostu sta pa policija in orožništvo komaj zabranili, da ni nemška sodrga vdrila v češki mestni del. V Mostu je pripravljena za vsak slučaj vojaška posadka. Vlada glasila ne groze Podmolem, Češki Lipi in Mostu z obsednim stanjem, dasi nemške demonstracije prav nič ne zaostajajo za praškimi in jih še prekašajo.

Dnevne novice.

+ Živinorejska zadruga v Kamniku.

V nedeljo popoldne se je zbralo v veliki dvorani kamniškega doma več sto posestnikov iz kamniškega okraja, da si osnujejo živinorejsko zadrugo. Baron Rechbach, predsednik pripravljavnega odbora, otvori shod, pozdravi g. okrajnega glavarja Kreseta, ki se kot znani pospešitelj kmetijstva, zelo zanima tudi za povzdigo živinoreje. Nato da besedo g. vladnemu konzulentu Legvartu, ki ljudem pojasni važnost in potrebo živinorejske zadruge, zlasti pa povdarja pomen skupnih planinskih pašnikov. Gosp. Merkun, kapelan v Mengšu, prečita zadružna pravila, h katerim se v pojasnilo glede deležev oglasi g. dekan Lavrenčič in predlaga, da se vpleljejo deleži po 10, 20, 30 in 40 kron po množini krav in da ima vsak zadružnik neglede na velikost deleža le en glas. Nato se je osnovala živinorejska zadruga, h kateri je pristopilo veliko število kmetovalcev. Za načelnika je bil izvoljen gosp.

Tavčer iz Vodic, za voditelja rodovnika g. Wilschnig, oskrbnik iz Križa in za predsednika nadzorstva g. dekan Lavrenčič. Gosp. Legvart sporoča pozdrave g. deželne in državne poslanca dr. Kreka, ki je bil zadržan priti na ustanovni shod, želi pa živinorejski zadrugi veliko uspeha. Gromoviti Živio je zadonel po celi dvorani.

× **Tarifi južne železnice.** Deželni odbor kranjski je poslal resolucijo železniškemu ministrstvu, v kateri priporoča, naj ministrstvo ne potrdi zvišanja tarifov južne železnice in dela na pravično revizijo tarifov južne železnice.

+ **Rudarska enketa** se vrši na Dunaju tekoči teden. Enketa se tiče upeljave osemurnega delavnika ter podaljšanja nedeljskega počitka (17 vprašanj), dalje ureditve plačevanja mezde v rudnikih (11 vprašanj). Enketa se je že vršila pismeno; vprašalo se je vse prizadete korporacije kot rudarske zadruge, strokovna delavska društva ter podjetnike. Mnenja so zelo različna, tudi med delavci samimi. K ustni enketi je povabljenih okrog 80 oseb iz vrst delavcev in podjetnikov iz Avstrije. Iz slovenskih pokrajin so navzoči gg.: višji rudarski svetnik Josip Billek iz Idrije, rudniški ravnatelj Ernest Gmeyner ter ravnatelj trboveške premogovne družbe Karafiat za podjetnike, rudar Ivan Hauptmann iz Trbovelj za tamšnjo rudarsko zadrugo in rudar Tomaž Filipič iz Idrije, dalje državni poslanec dr. Benkovič kot član rudarskega pododseka socialno-političnega odseka v državnem zboru. Navzoč je tudi minister javnih del dr. Gessmann ter več ministerialnih uradnikov. Predseduje drž. poslanec dr. Licht, podpredsednika poslanec dr. Benkovič ter rudarski svetnik Zaranski. Delavci izpovedujejo vsak v svojem maternem jeziku.

+ **Volivno gibanje v Trstu.** Tržaški Slovenci so sklenili, da se vdeležijo v mestu samem aktivno volitev v tržaški mestni svet, ki je obenem deželni zbor, to je postavijo lastne kandidate. Pri morebitnih ožjih volitvah se bodo ravnali po razmerah.

+ **Zanimiva seja koroškega deželne zbor.** Včerajšnja seja koroškega deželne zbor, o katere uspehu smo že poročali med brzojavnimi poročili, je bila v marsičem zanimiva. Najprej je poročal poslanec dr. Angerer v imenu juridično-političnega odseka o svojem predlogu proti slovenskim krajevnim imenom in glede župnijskih matic. Poslanec Weiss je branil tiskarno sv. Jožefa proti očitku, da podpira slovensko gibanje in »sejanje nemira«, ker tiska slovenske uradne golice. Rekel je, da tako stališče spada v norišnico, ljudje pa, ki to noro stališče zastopajo, ne spadajo v javno življenje. Poslanec Grafenauer je izvajal, da ne more biti govora o pačenju in samovoljnosti, ako se slovenska imena piše pravilno. Lažje bi se govorilo o resničnih spremembah prvotnega pravopisa in germanizatornih namenih, ki se s tem izražajo. Pisava imena Arneutz n. pr. je vendar vsekakor kriva, niti nemško niti slovensko pravilna; če se jo popravi, to ni popačba. In isto velja o mnogih drugih krajevnih imenih in priimkih. Kriva pisava izvira iz časov absolutizma in jožefinizma; takrat se je imena pačilo. Popačb nemških imen v slovenska ni, ampak samo narobe; le za slovenska imena se gre, o poslovenjevanju nemških ni govora. Kakor v Švici celo trojezičnost ne škodi gospodarstvu, tako bi tudi dvojezičnost na Koroškem ne bila v kvar. Samo ljudje, ki živijo od hujskanja, spravljajo taka vprašanja na dnevni red in izražajo ž očitanjem ponarejanja svojo hvaležnost za brezplačno vodstvo matic. Pogrešek tiči že v instrukciji za ljudsko štetje. Komisarji vprašajo po občevalnem jeziku, mesto po maternem. V tem oziru naj se izvrši sprememba pri ljudskem štetju leta 1910, kajti tu je vir »popačba«. Tu je sedaj mnogo ropotanja; uspeh bo enak ničli. — Glede vpisov v matic je ordinarijat izdal potrebne navedbe. Proti volji stranke se itak ne sme ničesar vpisati. Slovenci svojih pravic nismo zapravili in izgubili; s takimi krivičnimi očitki nam dajejo Nemci le orožje v roke, da postanemo še žilavnejši. Kdo mi more zabraniti, da dam svojega otroka slovenski vpisati v matico krščenih. — Govoril je še posl. Weiss, ki je krepko branil voditelje matic pred očitkom goljufije in ponarejanja. — Deželni predsednik je zagovarjal vlado, češ, da ona ne podpira pačenja imen. Ko je še govoril poročevalec, je bil že priobčeni predlog odseka sprejet.

+ Dobava sena iz pomožne akcije.

»Gospodarska zveza« opozarja vse pri »Zadružni zvezi« včlanjene hranilnice in posojilnice, da ji vpošljejo »Naročilne liste« za dobavo sena iz pomožne akcije najkasneje do 2. novembra t. l., ker bi se sicer na pozneje došlo »Naročilne liste« za prvo razdelitev sena, ki se bo vršila med septembra novembra tega leta, več ne oziralo.

+ **Volitve v Dalmaciji.** V deželni zbor je izvoljenih 7 pravašev, 7 članov narodne stranke in 6 Srbov. Pravaši so: Prodan, dr. Drinković, učitelj Matulina, dr. Mladinov, kmet Vuković, trgovec Simunić in župan Kunjošić. V prejšnjem deželnem zboru so imeli pravaši le dva zastopnika. Biankini ni več izvoljen.

— **Shod vipavskih vinogradnikov.** Iz Vipave nam poročajo: Dne 25. t. m. se je vršil v občinski pisarni v Vipavi shod tukajšnjih vinogradnikov. Glavni namen shodu je bil določiti sredstva, kako bi se moglo preprečiti krizo, ki preti letos vinogradnikom. Shodu je predsedoval g. Lavrenčič, poročal pa je g. Uršič. Shod je pozdravil tudi g. Skalický, ki nam je v obširnem pismu podal raznih praktičnih nasvetov. Osnoval se je odbor, ki ima skrbeti za primerno reklamo v raznih listih avstrijskih kronovin. Splošno se je naglašalo, da en sam vinarski nadzornik za celo Kranjsko nikakor ne zadostuje. Vipavci bodo poskrbeli, da bodo za namestani vinski razstavi v Ljubljani in Pragi dobro pripravljeni.

— **Most v Tacnu.** Ministrstvo je za most v Tacnu določilo 30 odstotkov državne podpore namesto 50 odstotkov. Župan g. Teršan je včeraj brzojavil dr. Šusteršiču ter ga naprosil naj zadevo povoljno uredi.

— **K konkurzu Winklerjeve banke v Celovcu** se nam poroča: Winklerjeva banka je prišla v konkurz, kar je vzbudilo v Celovcu mnogo presenečenja. O izgubah posameznikov se mnogo govori po Celovcu. Najbolj so prizadeti nižji stanovalci, kakor trgovci, trgovski pomočniki, ljudje z dežele, celo postreščiki. Govore tudi o slučaju, da je neki nemški advokat vložil pri tej banki večjo svoto denarja, ki bi jo bil moral po naročilu svojega klijenta vložiti v »Ljubljansko kreditno banko«.

— **Umrja je v Metliki gospa Frančiška Makar** rojena Magovac, doma s Krke. Bila je dobra gospodinja in skrbna mati. N. v m. p.!

— **Drugi pristojbinski urad** je ustanovljen v Trstu.

— **Napad na vlak.** Na brzovlak Budimpešta-Reka je 26. t. m. ob sušaški meji nekdo ustrelil iz puške ter predrl v spalnem vozu nekemu inženirju površnik. Vlak so takoj ustavili, napadalca pa niso dobili. Vlak je prispel vsled tega na Reko s precejšnjo zamudo.

— **Orožje za Srbijo.** Kakor poročajo iz Zemuna, je došlo na tamkajšnjo ladijsko postajo 40.000 pušk in 10.000 revolverjev za Srbijo. Radi pred kratkim izdane prepovedi se orožje ne bo poslalo dalje.

— **Dogodki 30. avgusta pred okrožnim sodiščem v Rovinju.** Zaradi protikatoliških demonstracij dne 30. avgusta t. l. je obsojen 21 let stari zidar Peter Zarat in 6 dni zapor, ker je klical: Evviva i porci cattolici, evviva il socialismo, abbasso i preti. 33 let stari Josip Dazzara, bivši jetniški paznik, ki je klical skozi okno svojega stanovanja še debelejšo izraze, tudi proti papežu, je obsojen v globo 20 kron. Razun tega so ga izpodili iz službe. 20 let stari Viktor Chisovich, ki je bil obdolžen, da je klical: Abbasso la Cattolica, abbasso i preti, je bil oproščen, ker je sodišče trem ženskam, ki so ga razbremenjevale, več verjelo, nego orožniškemu postajevođji Komarju.

— **Društvo slovanskih tehnikov v tujini.** Dne 17. t. m. se je ustanovilo društvo »Bratska zveza«, zavetje vseh slovanskih tehnikov v Strelitzu na Meklenburškem. Društvena pravila so že potrjena in je društvo že na delu. V odbor so izvoljeni: Predsednik: Milan Fürst (Hrvat); podpredsednik: Branislav Machezyński (Poljak); tajnik: Ivan Zupan (Slovenec); blagajnik: Edmund Jasiński (Poljak); knjižničar: Aleksij Bryliński (Poljak); društveni svetovalci: Dimitrij Bradwaroff (Bulgar), Venceslav Smrekar (Slovenec), Anastazij Laskoff (Bulgar), Konstantin Kačalovskij (Rus), Adolf Sroga (Litavec). — Namen društva je v prvem bratsko občevanje vseh slovanskih tehnikov tamošnje tehnike, spoznavati njih stremiljenja in šege, vzdrževati vseslovansko čitalnico, prirejati poudarna in druga predavanja in skupne društvene izlete. — Sedaj šteje društvo 50 članov.

— **V zahvali gospe Jegličeve** je včeraj po njej ljubim pomoti izostalo ime gospoda dr. Levičnika, ki se je veliko trudil, da ohrani pri življenju nadobudnega dijaka.

— **Morilec Foedransperg** v Trstu je v preiskovalnem zaporu jako dobre volje in upa, da se zadeva zanj ugodno izvrši. Nedavno je rekel, da radi tega tako dolgo ne dobi obtožnice, ker nimajo dovolj dokazov proti njemu. Sevé se mož moti. Preiskava radi umora Fabryjeve je že skoro zaključena, sedaj se vrši preiskava radi drugih umorov, katerih je Foedransperg osumljen.

— **Umrja je v Zagrebu hrvaški bogoslovni pisatelj Stjepan Hartman.**

— **Tovarnar na begu.** Iz Fiumicelle na Furlanskem je pobegnil tovarnar čevljar Anton Dean. Zapustil je 70.000 kron menjicnih dolgov.

— **Nemški državni jezik** — »popolna neumnost«. Tako je izjavil na shodu v Poberžu 25. t. m. poslanec Malik. Kakor poroča »Marb. Zeitung«, je rekel doslovno: »Ako še kdo danes zahteva uvedbo nemškega državnega jezika, tedaj je to popolna neumnost.« Meminisse juvabit.

— **Nov nemški dnevnik v Carigradu** ustanove pod imenom »Osman. Lloyd«. Glavni urednik mu bo dr. M. Grunwald, urednik za inozemstvo pri »Voss. Ztg.«

— **Umrja je v Trstu inženir zavarovalne stroke in uradnik »Jadranske banke«, g. Mato Iveta.** — Nenadoma je pri vojaki v Pulju umrl Jožef Žerjal iz Boljunca.

— **Imenovanje.** Gosp. Josip Knaflič, urednik v tržaški filijalki c. kr. korespondenčnega biroja, je imenovan šefom novoustanovljenega bosansko-hercegovinskotiskovnega urada in filijalke korespondenčnega biroja v Sarajevu. Moral je takoj odpotovati in nastopiti svoje mesto. Namestu njega je intendantske posle tržaškega »Dramatičnega društva« prevzel g. dr. Merhar.

— **Umrja je v Londonu kardinal Matthieu.**

— **Kupčija z dekleti.** Na kolodvoru v Brodu so aretirali Savko Milovanovič iz Osjeka v trenutku, ko se je z dvema dekletoma hotela odpeljati v Sarajevo. Izročili so jo brodskemu kazenskemu sodišču.

— **Nov rušilec torpedov, »Pandur«,** ki ga je zgradila reška ladjedelnica »Danubius«, je bil 26. oktobra t. l. spuščen v morje.

— **Glavo je odrezal** v Puščavi pri Beljaku neki kočar fantu, s katerim je poplaval, a sta se pozneje sprla in stepla. Najprej je fanta ubil in mu potem popolnoma odrezal glavo.

— **Mesarski pomočniki v Trstu** zahtevajo od svojih gospodarjev: Delavne ure naj bodo od 5. ure zjutraj do 12. ure opoldne, od 5. ure popoldne do 7. ure zvečer, oziroma v nedeljah od meseca maja do oktobra od 5. ure zjutraj do 11. ure opoldne. Od novembra do aprila naj bodo mesnice v nedeljah zaprte. Mesarski pomočniki zahtevajo plačo: za delavca 1. razreda najmanj 32 K, za delavca 2. razr. najmanj 24 K na teden, $\frac{3}{4}$ kg mesa na dan in perilo.

Ljubljanske novice.

Iz V »Slovenski kršč. soc. zvezi« sq prične prihodnji teden pouk v raznih strokah. V ponedeljek ob 8. uri zvečer bo poučeval g. dr. Mih. Opeka laščino. — V torek je ob pol 8. uri zvečer javno predavanje. Ob 8. uri zvečer dramatična šola. Poučeval bo g. Urbančič, ki je slovenskemu gledališkemu občinstvu še v najboljšem spominu. Naj pridejo prihodnji terek k pouku tudi vsi oni, ko so se lani oglasili za ta pouk. — V sredo: ob 8. uri zvečer pevska vaja mešanega zbora S. K. S. Z. Poučuje g. katehet Čadež. Ob 8. uri zvečer pouk v stenografiji. I. tečaj. Poučuje g. urednik Klemenčič. — V četrtek: ob 8. uri zvečer diskuzijski večer o socializmu. Diskuzijske večere vodi g. prof. Evg. Jarc. Ob 8. uri zvečer pouk v stenografiji. II. tečaj. Poučuje g. urednik Klemenčič. — V petek: ob 8. uri zvečer pouk v knjigovodstvu. Poučuje g. Ivan Podlesnik. — V soboto: ob 8. uri zvečer pouk v angleščini. Poučuje g. dr. L. Lenart. Ob 9. uri zvečer pouk v ruščini. Poučuje g. dr. L. Lenart. Oglasila k tem tečajem sprejema društveni tajnik jutri, v četrtek, prihodnji petek in soboto od 7. do polu 9. ure v društvenih prostorih. (Hiša stavbinske družbe »Union«, Frančiškanske ulice.) V ženskem oddelku se vrši pouk v likanju in šivanju. Oglasila sprejema gospa Manfreda. Opozarjamo, da je društvena čitalnica odprta vsak dan od polu 7. do 9. ure zvečer, društvena knjižnica pa vsak terek in četrtek od 7. do 8. ure zvečer.

* * *
Iz Ljubljanski somišljeniki in somišljenice! Kdor izmed Vas še ni član »Slov. kršč. soc. zveze«, naj pristopi in naj z udarino 1 K 40 v na leto podpira njeno izobraževalno delo. Naj ne bo nobenega našega somišljenika, nobene naše somišljenice v Ljubljani, ki bi ne bil član »Slovenske krščanske-socialne zveze«!

Iz Krščanska ženska zveza. Krščanska ženska zveza se je začela zopet gibati. Ponedeljek ob 8. uri je lepo število društvenic prisostvovalo sv. maši, ki se je v stolnici brala v zvezin namen. Predavanja otvori dr. Josip Jerše prihodnji petek ob 3. popoldne v navadnem lokalu. Društvenice, udeležite se v obilnem številu!

Iz Katoliško društvo za delavke je priredilo pretečeno nedeljo, 25. t. m., zabaven večer v društveni dvorani s tumbu-ranjem, petjem in igrokazom »Ljudmila«. Vse točke so tamburašnje, pevke in igralke vrlo dobro pogodile. Zlasti igrokaz je vsem navzočim zelo ugajal. Dvorana je bila polna občinstva, opazili smo tu gosp. stolnega dekana Kolarja, generalnega vikarja msgr. Buha iz Amerike, kanonike Sušnika, Kajdiža, dr. Čekala in več drugih gospodov. — Upamo, da bo lepo se razvijajoče društvo kmalu zopet priredilo nov zabavni večer.

Iz Velika obravnava radi ljubljanskih demonstracij se prične šele v četrtek, dne 5. novembra, ker do ponedeljka odvetniki ne zmorejo dela. Obtoženi so v preiskovalnem zaporu se nahajajoči: Solicitator pri dr. Valentschaggu, Štefan Kamenšek; trgovski pomočnik Ernest Windischer; poslovodja Srečko Potnik; hlapec Jošt Bajželj; krojaški pomočnik Milan Makar; prodajalniški sluga Ivan Kimovec; plakaterski uslužbenec Jakob Turzan; plakaterski uslužbenec Alojzij Cvelbar; hlapec Anton Hojnik; ključavničarski vajenec Ignacij Mravljie; prodajalniški hlapec Fr. Parkelj ter izven preiskovalnega zaporu se nahajajoča trgovski nastavljenec Stan-ko Rekar in mizarski pomočnik Andrej Koren. Vseh obtožencev je 14. Dva osumljena Hrvata sta pobegnila. Vsi obtoženci so obtoženi radi hudodelstva javne sile po § 82 a) in b) k. z., Windischer tudi radi prestopka po § 311. k. z., ker je stražnik Gerlovič izjavil, da mu je Windischer ponujal 100 K, ako molči. Glavna priča proti obtožencem je mestni policijski stražnik Gerlovič. Kamenška bo zagovarjal dr. Švigelj, Potnika dr. Pegan, Windischerja dr. Kokalj. Drugi obtoženci še nimajo zagovornika. Upamo, da »Zveza slovenskih odvetnikov« takoj stori svojo dolžnost. Državno pravdnštvo predlaga 104 priče, zagovorniki prič še niso naznanili. S to obravnavo pa preiskave še niso končane. Preiskave se nadaljujejo, ker je še mnogo novih osumljencev.

Iz Umrja je gospa Julija Kraschna roj. Freyberger.

Iz Morilec vipavskega dekana pomiloščen. Na smrt obsojenega morilca vipavskega dekana Erjavca, Viktorja Pan-gerca, je cesar pomiloštil na dosmrtno ječo.

Iz Na znanje merodajnim vojaškim krogom. Dne 27. t. m. je čakal 11-letni sin c. kr. davčnega upravitelja, Branko Lilleg v Slomškovih ulicah na svojega tovariša. Stal je povsem mirno pod oknom njegovega stanovanja. Mimo pride neki častnik c. in kr. pešpolka št. 27. Šel je z na hrbtom sklenjenimi rokami mimo dečka, v rokah pa je držal pasji bič. Častniku je sledil mali psiček. Ta psiček je začel volhati okoli fanta. To zapazi častnik, kateri je bil že kakih šest korakov oddaljen. Obrne se in gre čisto mirno in počasi proti dečku. Prišedi do dečka, pri katerem se je še vedno mudil častnikov pes, zavihti častnik kar nenadoma s pasjim bičem ter dečka neusmiljeno udari po glavi. Deček se je po tem popolnoma nepričakovano udarcu spustil v beg, častnik pa hrabro za njim. Ker deček ni imel v letanju tako izvežbanih nog, kakor častnik, ga je častnik kmalu dohitel ter ga še enkrat udaril s pasjim bičem od zadaj po hrbtu. Ta prizor je gledalo veliko ljudi in so pričeli za to na razpolago.

Iz Nezgoda na železnici. Ko je sinoči ob četrta na 9. uri z južnega kolodvora vozil tovorni vlak, pripelje nasproti poleg tega tira pet praznih voz, ki so se obdrgnili ob stroj tovrnoga vlaka in se precej poškodovali. Tudi stroj sam in proga, ki so jo pa ponoči popravili, je bila poškodovana. Osobju se ni pripetilo ničesar.

Iz Za kruhom. Včeraj se je odpeljalo z južnega polodvora v Ameriko 30 Hrvatov in 49 Slovencev.

Iz Smola vlomilca Korena. Zopet prijeti pred par dnevi pobegli vlomilec Kodden je takoj, ko so ga pripeljali nazaj v Zader, izjavil, da je prišel v Zemunik z namenom okraštati trapiste in si tako pridobiti denarja za nadaljni beg. Sedaj je Koren zaprt v Zadru v najsigurnejši ječi.

Iz Iz strahu je poklinal minul teden neki nemški tujec, ki je bral v časopisih o divjih Slovencih v Ljubljani, policaja na pomoč. Na trgu je vprašal v nemškem jeziku neko branjevko: »Koliko hrušč se dobi za en krajcar?« Žena mu je odgovorila: »Štir.« Policaj je razjarjenega tujca poučil, da ga ženica ni mislila žaliti. Tujec je mislil, da mu je ženica rekla bik.

Iz Ljubljanski pismonoše so dobili široke plašče, ki jim jako dobro služijo v deževnem vremenu. Vsi hvalijo novo opravo, samo enemu ni nič kaj prav. Poštno ravnateljstvo v Trstu je poslalo v Ljubljano namreč samo 23 plaščev, a pismonoši imamo 24, zato se ta ne more tako postaviti, kakor drugi. Upamo pa, da

bo poštna uprava zmogla še za en široki plašč.

Iz Poroka. Dne 24. t. m. se je poročil gospod Janko vitez Bleiweis-Trsteniški, magistratni uradnik v Ljubljani, z gđčo. Julijo Vončina.

Iz Za slavnost narodnih noš izposojene obleke naj se vse prineso k vratarju deželnega odbora.

+ **Pravila za izobraževalna društva** se dobé v »Katoliški Bukvarni« po 4 vin. izvod. Vsa tozadevna naročila naj se naslove na »Katoliško Bukvarno« v Ljubljani.

* **Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu.** Spisal Valentin Žun, c. kr. fin. komisar. Založila »Narodna knjigarna« v Ljubljani. Cena 3 K, s pošto 3 K 20 vin. Dobi se v »Katoliški Bukvarni«.

Listnica upravnistva: Pošiljatelj pisma pod šifro: »Prosveta in svoboda« naj nam izvoli poslati naslov, da mu moremo vrniti poslano znamke, ker oglasa ne moremo sprejeti.

Telefonska in brzojavna poročila.

V AVSTRIJSKI DELEGACIJI.

Dunaj, 28. oktobra. Pri proračunu zunanega ministrstva je danes govoril dr. Kramar, ki je dejal, da avstrijski Slovani ne bodo napravljali sitnosti aneksiji Bosne in Hercegovine, ne sme se pa od njih zahtevati, da bi nehali biti Slovani. Ostro je govoril proti ogrski politiki in dejal, da Bosna in Hercegovina izpod turškega jarma ne smeta pasti pod mažarski jarem. Veliki problem med slovanstvom in nemštvom bo mirno rešen le, če se slovanskim narodom v Avstro-Ogrski dejanski da popolna enakopravnost. Za dr. Kramarjem je pričel govoriti dr. Šusteršič.

NEMIRI NA ČESKEM.

Praga, 28. oktobra. Ponoči so se tu nemiri ponavljali. Po Pragi je množica razbila napise pri nemških trgovinah. Po nemških čeških mestih so bili pod devizo »Maščevanje za Prago« veliki izgređi proti češkim manjšinam. Posebno veliki izgređi so bili v Libercu, kjer je aretirano mnogo oseb, Češki Kamnici, Ustju, Toplicah.

Lvov, 28. oktobra. Tukajšnje orožniško poveljstvo je odposlalo sto orožnikov v Prago.

Praga, 28. oktobra. Opoldne so izpraznili in zaprli Příkope, da tako omeje demonstracije.

Dunaj, 28. oktobra. Tu se je opoldne čulo, da je vlada nad Prago že proglasila izjemno stanje.

MINISTRSKA KRIZA.

Pešta, 28. oktobra. Ministrski predsednik baron Beck se je včeraj posvetoval z raznimi avstrijskimi delegati, mej drugimi z dr. Šusteršičem in dr. Glebinskim. Sporočil jim je, da kriza ni še poravnana.

VPRAŠANJE ITALIJANSKE UNIVERZE.

Dunaj, 28. oktobra. Včeraj je deputacija italijanskih državnih poslancev govorila zaradi pravne fakultete z naučnim ministrom dr. Marchetom in rektorjem dunajske univerzitet dr. Exnerjem. Bodoči ponedeljek se snidejo vsi italijanski državni poslanci, da nadaljujejo pogajanja z vlado.

ZAPLENJENO STRELIVO IN OROŽJE ZA SRBIJO.

Dunaj, 28. oktobra. Pri Klosterneuburgu so včeraj zaplenili parnik, ki je vozil strelivo in orožje za Srbijo. Parnik je moral začasno ostati v luki.

ZOPET ARETACIJE NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 28. oktobra. V Stari Gradški je bil aretiran učitelj Vukelič. Dolže ga srbske zarote. V Zagrebu je Valerijan Pribevič že tri mesece v preiskovalnem zaporu, a doslej še ni bil zaslišan.

V PETERBURGU DELAJO VOJSKO.

Peterburg, 28. oktobra. Tu se je vršilo več shodov, na katerih so poslanci dume zahtevali, da mora Rusija priti Srbiji z orožjem na pomoč.

KRALJ PETER SPREJEL AVSTRIJSKEGA POSLANIKA.

Belgrad, 28. oktobra. Kralj Peter je sprejel avstrijskega poslanika grofa Forgacha v avdijenci.

DR. MILOVANOVIĆ JE ZADOVOLJEN.

London, 28. oktobra. Dr. Milovanović, katerega je danes sprejel sir Grey, je izjavil, da so ga konference v Berolinu zelo zadovoljile. (Mož je skromen.)

AVSTRIJA SE PRIPRAVLJA ZA SPOMLAD.

Dunaj, 28. oktobra. Avstrijska vojna uprava pripravlja velike izpremembe in prestavljanja za prihodnjo pomlad. Veliko polkov iz Galicije se bo prestavilo na Balkan.

CESAR VILJEM NA DUNAJU.

Dunaj, 28. oktobra. Nemški cesar pride obiskat našega cesarja dne 7. novembra in še istega dne odpotuje nazaj v Berlin.

PREDSEDNIK FRANCOSKE REPUBLIKE IN NAŠ CESAR.

Budimpešta, 28. oktobra. Danes je sprejel naš cesar francoskega odposlanca, ki mu je izročil lastnoročno pisano pismo predsednika francoske republike.

ČRNA GORA IN SRBIJA SE PRIPRAVLJATA NA VOJSKO.

(Posebno poročilo.)

Kotor, 28. oktobra. Črna gora je vpo-klicala vse bojazmožne ljudi od 16. do 51. leta ter jih koncentrirala v posameznih opremljenih okrajih in jih oborožila; zdaj se vadijo v streljanju. Na Lovčenu so Črnogorci postavili težke topove ter zgradili pred streli varna municijska in proviantna skladišča. Gros črnogorske vojske se zbira okoli Nikšića, manjši oddelki zahodno od Podgorice in Virpazarja. Črnogorci bodo skušali skozi Duge-zareze in Bilek prodirati proti Mostaru, deloma v Sandžak, dočim bodo z manjšimi oddelki poizkušali zasesti Spizzo, kjer so avstrijske pozicije maloštevilne. — Kar se Srbije tiče, je ondi prva kategorija vsa mobilizirana, to je nekako 100.000 mož. Zadnja dva rezervna letnika sta že zdavnej mobilizirana. Pričakuje se mobilizacija II. kategorije. Avstrijska vojna uprava je na videz mirna; sodi se pa, da je vse pripravljeno.

KRALJ PETER. — SRBSKE VOJAŠKE VAJE.

Belgrad, 28. oktobra. Vesti nekaterih listov, da se prestol kralja Petra maje, niso resnične. Kralj Peter se še nikoli ni tako dobro počutil kot zdaj.

Belgrad, 28. oktobra. Vrše se lokalni manevri srbske armade od Belgrada proti meji.

KONFERENCA EVROPSKIH VLASTI BO V ITALIJI.

Rim, 28. oktobra. Konferenca evropskih vlasti bo v Italiji, a ne v Rimu. Skoro gotovo bo konferenca v Neapolju ali v Florenci.

POLOŽAJ V BELGRADU MIRNEJŠI.

Belgrad, 28. oktobra. Odločni nastop avstro-ogrškega poslanika je vplival. Bojkotno gibanje je manjše, ker policija z večjo odločnostjo nastopa proti osebam, ki so avstrijske trgovine blokirale.

SRBSKO-RUSKO BRATSTVO.

Belgrad, 28. oktobra. V Varšavi so srbskega prestolonaslednika Jurija sprejeli z velikimi častmi. Na kolodvoru so ga sprejele oblasti. V hotelu ga je obiskal generalni guverner. Prestolonaslednik je obisk vrnil, nato se pa skoro dve uri vozil po Varšavi. Pri odhodu so dali prestolonasledniku na razpolago posebni salonski voz, s katerim bo dospel danes ob 7. v Peterburg.

Belgrad, 28. oktobra. Skupščina je poslala ruski dumi brzojav, kjer jo prosi, naj ne prizna aneksije. Ustavna Rusija naj ne pusti, da pade Rusija v pregrehe starih diplomatov.

RUSKA POLICIJA PREPOVEDALA SHOD ZA SRBIJO.

Peterburg, 28. oktobra. Ruska policija je preprečila shod duminih poslancev za Srbijo. Vsled tega bodo danes Stolypina interpellirali.

OSTRA NOTA ČRNOGORSKEGA MINISTRA.

Berolin, 28. oktobra. Črnogorski zunanji minister je izdal noto, v kateri pravi,

da utegne Črnogora, ako Rusija ne prizna njene opravilne zahteve po teritorialni odškodnini, napraviti nepremisljen (!) korak, ne da bi se dalje zanašala na pomoč Rusije.

SLOVO AVSTRIJSKIH ČASTNIKOV IZ PLEVLJA.

Plevlje, 28. oktobra. Včeraj je bil povodom odhoda avstrijskih častnikov iz Plevlja v turški vojaški kazini banket, katerega se je udeležilo tudi 60 turških častnikov. Turški poveljnik je navdušeno napil avstrijskemu cesarju, avstrijski generalmajor pa sultanu. Prebivalstvo obžaluje odhod avstrijskega vojaštva.

»NOVO VREME« PROTI SRBIJI.

Peterburg, 28. oktobra. Izdajatelj »Novega Vremena«, Menšikov, se v članku »Menj fraz!« kruto norčuje iz Srbije in imenuje prestolonaslednikovo sklicevanje na 250.000 bajonetov »same prazne in pomilovanja vredne fraze«. Avstrija uduši Srbijo s par armadnimi zbori. Srbi naj bodo prepričani, da nihče v Evropi ne bo z mazincem mignil, ako se jim bo slabo godilo. Na rusko pomoč naj tudi ne računajo. Rusija Srbiji samo svetuje: Bodi mirna! Slovani potrebujejo miru, da kulturno in gospodarsko napredujejo, ne pa baharije z 250.000 bajoneti. — Vsled tega se sodi, da bo prestolonaslednik Jurij, ako ga car Nikolaj sprejme, posvarjen, naj postane pameten.

DEMISIJA IZVOLSKEGA.

Peterburg, 28. oktobra. Nevspeli Izvolskega v Berlinu in Parizu ter odpoved njegovega ekspozija v dumi, so tu izredno učinkovali. »Novoje Vremja« pravijo, da bo Izvolski moral demisionirati. Njegov namestnik bo baje Čarikov.

NOV AEROPLAN.

Bruselj, 28. oktobra. Baron Calers se je s svojim novim aeroplanom vzdignil 800 metrov visoko in dosegel znatne vspehe.

Odtok vode pospešujočo, kisline raz-

VITA redčujočo.

Naravni Natron-lithion vrelci proti vodenim kislinam, trganju, diabetu, želodni nemirnosti, boleznem v mehurju in ledvicah itd. Doblja se povsod, v Ljubljani 2543 12-4 pri Mih. Kastnerju.

Zahvala.

Zahvaljujem se tem potom slavni *ogrsko-francoski zavarovalnici (Franco-Angloise)*, pri kateri so bila moja, popolnoma pogorela poslopja zavarovana, za točno in neprikrajšano izplačanje zavarovalne svote ter to društvo vsakemu najtopleje priporočam.

Goriškavaš, dne 24. oktobra 1908.

2817 1-1 **Janez Novačić.**

Odda se s 1. svečanom 1909 prostorna

pekarija

z vso opravo 2793 3 3

na zelo obljudenem prostoru v mestu. — Ponudbe naj se blagovolijo poslati na upravništvo »Slovenca« pod »Pekarija«.

TRZNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 28. oktobra

Pšenica za oktober	12 40
Pšenica za april	12 22
Rž za okt.	10 18
Oves za okt.	8 48
Koruzna za maj l. 1909	7 55

Efektiv: 5 nižje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm.

Dn	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padevina v 24 urah v mm
27	9. zveč.	744'2	10'2	sl. vzhod	oblačno	
28	7. zjut.	45'5	10'0	brezvetr.		1'8
	2. pop	46'1	12'1	sr. jug		

Srednja včerašnja temp. 9'8°, norm. 8'3°.

SODE stare in nove, velike in majhne ima na prodaj

I. BUGGENIG, Ljubljana

Cesta na Rudolfovo železnico št. 5. 2779 3-2

Velika zaloga raznih 2267

slovenskih plošč in gramofonov

ceniki od gramofonov in plošč na razpolago.

Fr. P. Zalec

urur in optikar

Ljubljana,

Stari trg, št. 26.

Hiša se prodaja

na Gorenjskem. Ista je enonadstropna v najboljšem stanu s 6 sobami, veliko verando in prostori za prodajalno in gostilno. Pri hiši je tudi nekaj vrta tik ob vodi.

Hiša je jako primerna za penzionista, ki bi imel veselje do male trgovine. Sobe se prav lahko ugodno oddajo poletu letoviščarjem. Eventuelno se tudi dá trgovina z gostilno ali brez iste v najem. Ponudbe naj se pošljejo na »Poštni predal 35« v Ljubljani. 2800 3 2

Prva slovenska modna : trgovina za gospode : Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19 se najtopleje priporoča

2710

Hiša se prodaja

ugodno na Dolenjskem. Pri hiši je lepo gospodarsko poslopje in nekaj sveta. Posebno primerno je posestvo za krojača ali kramarja, ki bi otvoril malo trgovino ker ni v kraju nobene konkurence.

Ponudbe naj se pošilja na »Poštni predal 35« v Ljubljani. 2799 3-2

Dež. lekarna pri „Mariji pomagaj“

M. Leustek

Ljubljana, Resljeva c. 1

zraven cesarja Franc Jožefovega jubil. mostu priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj pripravno pristno, čisto in sveže

Dorjevo med. ribje olje ugod. okusa, lahkoprebavljivo. Mala steklenica 1 K., večja 2 K.

Nadalje zaradi svojega izbor. učinka znano tanno = chinin tinktura za lase, katera okrepuje lasišče in preprečuje izpadanje las. — Cena steklenici z rabilnim navodom 1 K. 2700

Slovita Melusine ustna in zobna

voda deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zob. utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K.

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, katera se priporočajo po raznih časopisih in cenikih. Med. Cognaca, Malaga, ruma itd. razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

505 68

A. Hunc,
Ljubljana, Dvorni trg št. 3

priporoča velikansko izber zimskih sukenj, kožuhov (kratkih in dolgih), modnih oblek, pelerin in dr., za gospode in dečke.

Strogo solidna, strokovnjaška postrežba.

Vse zastonj!

Iščite vedno povsod cenejše!

Ali najcenejše in najboljše kupite le samo v konfekcijski trgovini

Angleško skladišče oblek, **O. Bernatovič**, Ljubljana, Mestni trg 5.

Prvi Kinematograf Pathé.

Prej „EDISON“. DUNAJSKA CESTA. Nasproti kavarni „Evropa“. Vsako soboto in sredo nov program!

Predstave ob nedeljah in praznikih: ob 10. in 11. uri dopold. in ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.

Cene prostorom: I. prostor 60 v., II. prostor 40 v., I. prostor otroci 40 v., II. prostor otroci in vojaki do narednika 20 v.

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure predstave po nižani cenil. I. prostor 20 v., II. 10 v.

Slike se dobivajo samo iz prve svet. pariške tvor. Pathe Frères. Ravateljstvo kinematografa „Pathé“.

Za žrtve.

Blagajniku »Združenega narodnega odbora« so došli sledeči prispevki: Rodbina Anton Nagode v Ljubljani za žrtve 3 K. — Mestno županstvo v Metliki na Kranjskem za žrtve in bedne rodbe zaprtih 50 K. — »Košansko pevsko društvo« v Košani med udi za spomenik in žrtve z geslom: »Oj preliži kri narodnih mučnikov izbrisi greh bratomornega boja Slovencev! Združi jih!« nabranih 24 K. — Županstvo občine Dol pri Ljubljani na Kranjskem za spomenik 20 K. — Franjo Souvan na Bledu za rodno poškodovanih in zaprtih 20 K. — Anton Kocmur, »kolesar«, sedaj v Mariboru, za žrtve 20 K. — Karol Piki, nadučitelj v Mirni peči pri Novem mestu, nabral za bedne rodbe zaprtih 11 K 20 h. — Anton Medved, župnik v Turjaku na Dolenjskem, za žrtve in spomenik 10 K. — Jakob Turk, ing. kem. in sopraga v Ljubljani, za spomenik in žrtve 10 K. — Fran in Minka Tavčar, najemnika tiskarne, 5 K, in Josip in Kristina Trbovc, trgovca, 2 K, vsi iz Opatije, za spomenik in žrtve 7 K. — Dr. Hinko Dolenc, posestnik v Razdrtem pri Postojni, za bedne rodbe zaprtih 5 K. — N. Hoffmana naslednica Marija Kalanova, trgovka v Ljubljani, Mestni trg št. 12, za žrtve 5 K. — Jakob Lampič, tesarski delovodja, iz Štepanje vasi in sedaj na otoku Brioni nabral za bedne rodbe zaprtih (darovali po 2 K) Anton Galič 50 h in po 40 h Janez Škofic, Anton Plesner in Fran Remžar) 6 K 30 h. — Jelica Simenčeva iz Ljubljane nabrala med ljubljanskimi Slovenci in povodom godovanja »ta dovzga Francelja« za spomenik in žrtve 43 K. — Karol Sajovic, promeini kontrolor v Ljubljani, za bedne družine zaprtih 5 K. — Upravništvo »Slov. Naroda« v Ljubljani v »Slov. Narodu« št. 234, 237, 240 in 243 izkazani prispevki za spomenik, za žrtve v obče in za uboge rodbe zaprtih posebej 1921 K 50 h. — Omizje v gostilni Ivana Beliča pri »Seksarju« v Ljubljani na Dunajski cesti št. 8 za žrtve 8 K 8 h. — Avguštin Zajec, restavrat v Ljubljani, in Vekoslav Gerčar, natakarija, pri prvem zapitek in napitino slovenski gostilni nejlubih gostov 1 K 26 h. — Osebo trgovske podružnice Andreja Šarabona na Martinovi cesti v Ljubljani za žrtve 34 K 50 h. — Fran Papler iz Borovnice po gospi Medicevi iz St. Petra povodom sestanka nekdanjih borovniških postajnačelnikov v veseli družbi za bedne rodbe zaprtih nabranih 33 K 10 h. — Josip Klemenčič iz Kamnika za spomenik in žrtve (tudi uboge rodbe zaprtih) 30 K. — Fran Jurca, veleposestnik v Postojni, v podporo nesrečnim ljubljanskim žrtvam 25 K. — Milka dr. Kunejeva iz St. Petra pod Sv. Gorami nabrala ob trgatvi v vinogradu dr. Jankoviča na Gorjanah pri Kozjem za narodne žrtve 15 K. — Amalija Vrečko iz Sv. Jurja ob južni železnici nabrala v domači gostilni 2 K 60 h. — Radivoj Čelešnik nabral v veseli družbi na seimu v narodni gostilni M. Mayerja v Kranju za ljubljanske žrtve 2 K. — Stefan Klun, posestnik v Ljubljani, Hrenove ulice št. 3 za spomenik in žrtve (tudi bedne rodbe zaprtih) 35 K. — Ana Jelinková v Nymburku na Češkem nabrala med tamošnjimi narodnimi damami za ljubljanske žrtve in po svoji nečakinji Berti dr. Hribarjevi izročila odboru 8 K. — František Palounek iz Prage nabral med gosti v restavraciji »u Rezácus«, Praha VII., belcredih tñda za ljubljanske žrtve 15 K. — Fran Cirman, mesar, gostilničar in posestnik v St. Vidu št. 17 nad Ljubljano za spomenik in žrtve 40 K. — Kranjski vojaški veteranski kor v Ljubljani za spomenik in ranjence 200 K. — Dr. Alojzij Praunseis, zobni zdravnik v Ljubljani, za žrtve in spomenik 50 K. — Upravništvo »Slovenca« v Ljubljani v »Slovenca« že izkazani prispevki za spomenik 23 K. — Andrej Šarabon, veletržec v Ljubljani, za žrtve 100 K. — Ida Škof-Wanek, trgovka v Ljubljani, za bedne rodbe zaprtih 10 K. — Ivan Tauffer iz Zagorja ob Savi zbirka za nedolžne žrtve 36 K 50 h. (Darovali družba pri M. Weinbergerici 7 K, družba pri M. Medvedu 12 K 20 h, zavedni rudniški delavci na postaji 7 K 30 h, po 2 K Ivan Poženel, Lovro Jerin in Josip Kalan ter po 1 K Fran Weinberger, Mijo Turk, Alojzij Korošec in Ivan Tauffer). — Društvo trgovskih in poljedelskih uslužbencev v Ljubljani svoj prispevek za žrtve in spomenik ter zbirka članov za žrtve (tudi za bedne rodbe zaprtih) po skupaj 24 K 40 h. — Strelski klub »Triglav« v hotelu »Ilirija« v Ljubljani za žrtve 25 K. — Ana Štrukelj, hotelirka v Ljubljani, za žrtve brez razlike 20 K. — Županstvo Zagorje ob Savi na Kranjskem za žrtve in spomenik 125 K. — Fran Prijatelj, trgovec v Trzinu pri Mokronogu, za spomenik in žrtve 20 K. — F. Roblek, državni poslanec, v Žalcu za žrtve 20 K. — Milava dr. Zakrajškova v Škofji Loki nabrala za žrtve in spomenik 62 K. (Darovali so: Fran Hainrihar 40 K, tovarniški delavci 10 K, Ante Gaber 5 K, po 1 K Valentin Homan, Anton Kalan, Jurij Ravnikar in Marija Pogačnik, po 40 h Ivana Skrabl, Jurij Kalan in Ivan Skrabl, Jože Jenko 30 h, po 20 h Fran Avbelj, Ivan Ban, Fran Hafner, Brtoncelj, Križaj in Jakob Dolenc ter po 10 h Janez Krmelj, Fran Hostnik in Fran Carman.) — Karl Pirc v Bovecu nabral v družbi v hotelu pri »Pošti« za bedne rodbe zaprtih 12 K (v katerem znesku je vsebinjena tudi od dekana Vidmarja odklonjeno plačilo maše zadušnice). — František Švara, kaplan v Devinu, za žrtve 3 K. — Ludovik Ševar, spediter na Rakeku, nabral za žrtve

in spomenik 24 K 30 h. — Ljudevit Papež v Novem mestu za spomenik 2 K 40 h. — Ivan Murkovič, gostilničar itd. v Mali vasi, pošta Sv. Marjeta pri Moškanjcih na Štajerskem, nabral zadnjo nedeljo v veseli družbi v gostilni Josipa Horvata pri Sv. Marjeti za spomenik in poškodovance 10 K. — Družina J. Ženko v Ljubljani za žrtve in njihove revne rodbe 5 K. — Podružnica c. kr. kmetijske družbe v Novem mestu za žrtve skupiček za sadje in grozdje iz sadne razstave na Grmu, darovano od Frana Majzeljina iz Belecervke 2 K 37 h. — Upravništvo »Rdečega Praporja« v Ljubljani od Simona Kmetetza za oskrbo ranjencev darovanih 20 K. — Upravništvo »Slovenca« v Ljubljani v »Slovenca« že izkazani prispevki 70 K 80 h. — K. A. Kregar, trgovec z usnjem v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 2, za žrtve 7 K. (Darovali so: L. Grubič, tovarniški izdelovalec kreme na Dunaju 5 K in dva potnika po 1 K.) — Kontrolor Ferdinand Omeje v Ljubljani za družine ranjencev 4 K. — Ivan Koželj, Mohorjeva tiskarna, Celovec, štiri zbirke koroških rodoljubov za spomenik in žrtve brez razlike; nabrali so: Ivan Koželj 172 K 60 h; Lovro Berdajs 16 K; Josip Pantar 11 K 90 h; Peregrin Vunček 7 K, skupaj 207 K 50 h. — Oseboje trvdke Šarabon v Ljubljani za žrtve 10 K. — Anton Sever, trgovski poslovodja v Semiču na Dolenjskem, nabral med semiškimi narodnjaki za bedne družine zaprtih 4 K. — Fran Debelak, posestnik v Vodmatu pri Ljubljani, za spomenik in žrtve 10 K. — Upravništvo »Slovenca« v »Slovenca« že izkazani prispevki za uboge rodbe zaprtih 70 K 60 h. — Anton Berčon, c. kr. poštar v Ljubljani, za spomenik in žrtve 2 K. — Ivan Zakotnik, tesarski mojster v Ljubljani, za spomenik in žrtve brez razlike, prepuščajoč odboru pri razdelitvi proste roke, 30 K. — Do sedaj so izkazani sledeči, blagajniku »Združenega narodnega odbora« došli prispevki: 1. Dne 19. oktobra 1908 (1. do 16. izkaz) 12.942 K 52 h. 2. Dne 20. oktobra 1908 (17. izkaz) 2204 K 84 h. 3. Dne 21. oktobra 1908 (18. izkaz) 477 K 70 h. 4. Dne 23. oktobra 1908 (19. izkaz) 676 K 77 h. 5. Današnji izkaz (20. izkaz) 334 K 10 h. Skupaj 16.635 K 93 h.

Vsem darovalcem najiskrenejša zahvala! — Posebno srčna zahvala našim bratom iz tužnega Korotana za njihov izdatni dar; imena posameznih darovalcev se objavijo ob priliki.

»Združeni narodni odbor« s tem ponovno apeluje na slovensko poštřtvovalnost in prosi novih prispevkov, ker so se pomnožile žrtve, ki se nahajajo v največji bedi.

V Ljubljani, dne 26. oktobra 1908.

Dr. Alojzij Kokalj s. r., blagajnik.

!! Prvo slovensko !!
c. kr. oblativeno potrjeno 1^a 78

učilišče za krojno risanje

Franja Jesi
Ljubljana, Štari trg št. 28.

Dobl se tudi krog po životni meri.
Dobro ohranjen, kratak

GLASOVIR
se po ceni prodaja. Poizve se v Ilirskih ulicah št. 21/III. nadstropje. 2826 1-1

Gospodarsko društvo
v Bermu p. Pazin, Istra

posreduje brezplačno pri prodaji vina svojih udov. Cena je nizka. Vino je bele, rudeče in črne boje; kakovost izborna. 2818 10-1

Parkete
furnirane, masivne vseh vrst, hrastove in bukovne deščice l. vrste izdelek, največje in najsolidnejše domače trvdke J. KOTNIK, Verd - Vrhnika priporoča in poklada 2683 10-3

Ferdo Primožič, mizarstvo. Ljubljana, Hilšerjeve ulice 5.
Sprejema in izvršuje tudi vsa popravila starih parket, likanje, in vsa v to stroko spadajoča dela po najnižji ceni.

SLIVOVKA
tropinovec kranjski brinjevec

se dobi v sodih od 60 litrov naprej po prav primerni ceni v zanesljivi kakovosti v

veležganjarni in rekuifikarni sadja

M. Rosner & Co., Ljubljana, Spod. Šiška, poleg Koslerjeve pivovarne.

Odlikovano v Parizu.

Podružnica - v Spljetu -

- Delniška glavica - K 2.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

: Žrebanje : 2. novembra priporoča promese na dunajske komunalne srečke K 15-50. Glavni dob. : K 400000 :

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun proti 4 1/2 % minimal. obrestim

Podružnica - v Celovcu -

- Rezervni fond - K 200.000. -

Anton Šarc
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8
priporoča v lastni živalnici izdelano

perilo

za otroke, gospe in gospode. Za izdelovanje perila doma priporoča svojo bogato zalogo platna in šifona v vseh širinah in kakovostih, švicarsko vezanje, prte in prtice, brisalke i. t. d.

Načrt znano le dobro blago in zelo primerne cene.

Naročila za venkaj točno in zanesljivo.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Največja zaloga zlatih in srebrnih ur, verižic, uhanov, prstanov bri-

ljantnih in diamantnih.

Dobiva se blago samo prve vrste, slabega in nič vrednega blaga nimam 2643 24-5 v zalogi.

Za obilna naročila se priporoča

Fr. Čuden
urar in trgovec v Ljubljani.

Dobe se tudi ure od 5 kron naprej.

Moja trgovina obstoji že nad 30 let in je obče znana na najboljšem glasu.

Dobro ohranjen, kratak

GLASOVIR

se po ceni prodaja. Poizve se v Ilirskih ulicah št. 21/III. nadstropje. 2826 1-1

Gospodarsko društvo

v Bermu p. Pazin, Istra

posreduje brezplačno pri prodaji vina svojih udov. Cena je nizka. Vino je bele, rudeče in črne boje; kakovost izborna. 2818 10-1

Parkete

furnirane, masivne vseh vrst, hrastove in bukovne deščice l. vrste izdelek, največje in najsolidnejše domače trvdke J. KOTNIK, Verd - Vrhnika priporoča in poklada 2683 10-3

Ferdo Primožič, mizarstvo. Ljubljana, Hilšerjeve ulice 5.

Sprejema in izvršuje tudi vsa popravila starih parket, likanje, in vsa v to stroko spadajoča dela po najnižji ceni.

SLIVOVKA

tropinovec kranjski brinjevec

se dobi v sodih od 60 litrov naprej po prav primerni ceni v zanesljivi kakovosti v

veležganjarni in rekuifikarni sadja

M. Rosner & Co., Ljubljana, Spod. Šiška, poleg Koslerjeve pivovarne.

Odlikovano v Parizu.

Podružnica - v Spljetu -

- Delniška glavica - K 2.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

: Žrebanje : 2. novembra priporoča promese na dunajske komunalne srečke K 15-50. Glavni dob. : K 400000 :

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun proti 4 1/2 % minimal. obrestim

Podružnica - v Celovcu -

- Rezervni fond - K 200.000. -

Nove skladbe

iz zaloge:

Katoliške bukvarne v Ljubljani.

Laharnar Ivan: Op. 5. **Pomladanski odmevi.** Pesmi za sopran, alt, tenor, bas. II. natis. 2 zvezka po K 1'30.

Laharnar Ivan: Op. 8. **Gorski odmevi.** Zbirka moških zborov in četverosplov. II. natis. 2 zvezka po K 1'50.

Laharnar Ivan: Op. 10. **Planinke.** Za sopran, alt, tenor, bas. II. natis. 2 zvezka po K 1'20.

Laharnar Ivan: **Gorske cvetlice.** Slovenski napravi za četvero in petero mešanih glasov. II. natis P. K 1'50.

Laharnar Ivan: **Slovenska sv. maša.** Za mešani zbor s spremljavo orgel. II. natis. P. K 1'20.

Laharnar Ivan: **Šmarnične pesmi.** Za sopran, alt, tenor, bas. II. natis. P. K 1'20.

Laharnar Ivan: **Velikonočne pesmi.** Za mešani zbor. II. natis. P. 1'30.

Sattner P. Hugolin: Op. 10. **Slava Bogu.** Mašne pesmi za mešani zbor. Tretji pomnoženi natis. P. K 1'50, po gl. - 40.

Foerster Anton: Op. 82. **Slovenska sv. maša v čast sv. Cecilije.** Za mešani zbor in samospve z orglami. II. pomnoženi natis. P. K 1'20.

Foerster Anton: Op. 100. **6 Marijinih pesmi.** Za tri ženske ali moške glasove (ena za dva, štiri tudi za en glas). Prva zbirka Marijinih pesmi. P. K 1'80, gl. po K - 40.

Foerster Anton: Op. 105. **Praeludium et postludium** na avstrijsko himno za orgle. V proslavo 60 letnega vladanja Njega Velikanstva cesarja Franca Jožefa I. P. K - 60.

Aljaž Jakob: **Mešani in moški zbori.** Dosedaj so izšli 4 zvezki po K - 60. Vsebinska IV. zvezka: a) Mešani zbori: 1. Ujetega ptica tožba; 2. Zakipi duša. b) Moški zbori: 3. Dneva nam pripelji žar; 4. Pri pogrebu.

Vsebinska drugih zvezkov, je na ovitku IV. zvezka naznanjena.

Dalje priporočamo:

Zbirka ljudskih iger 7. in 8. zvezek. Vsebinska:

Za moške vloge:

1. **Sinovo maščevanje** ali **Spoštuj očeta.** Igrokaz v treh dejanjih.

2. **Za letovišče!** Burka enodejanka.

3. **Občinski tepček.** Veseloirga v treh dejanjih.

Za ženske vloge:

4. **Dve materi.** Igrokaz s petjem v štirih dejanjih

5. **Nežka z Bleda.** Narodna igra v petih dejanjih

6. **Najdena hči.** Igra v treh dejanjih.

Cena K 1'60, s poštnino K 1'80.

Vsebinska 5. in 6. zvezka je označena na ovitku.

Nove razglednice v večbarvnem tisku na eni strani prostor za naslov in dopis na drugi strani pa:

Podoba lurske Matere božje, ki se prikaže Bernardki. Cena za vsak izvod 6 vin., 100 izvodov K 5.-.

Podoba zlatomašnika papeža Pija X. Izvod 6 vin., 100 izvodov K 5.-.

Podoba Nj. Vol. ces. Franca Jožefa I. ob 60-letnici. Vsak izvod 8 vin., 100 izvodov K 6.-.

Podoba vnajega lica „Katoliške bukvarne“ za razglednica se oddaja stalnim oddajalcem brezplačno.

Vse štiri razglednice je založila:

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

Posestvo se prodaja

po ugodni ceni zaradi selitve, 1/4 ure od Ljubljane, pri glavni cesti v Štefanji vasi št. 66. Svota se plača v enem delu takoj, v dveh delih se pa lahko vknjiži.

V najem se da eventualno lepo stanovanje, hlev, klet itd. 2641 6-4

Ustanovljena leta 1854. Prva domača slovenska pivovarna

Telefon št. 210.

G. AUER-jevih dedičev
Ljubljana, Wolfove ulice šte. 12, Ljubljana

Priporočila slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izberno

marčno pivo v sodcih in steklenicah

Denarni promet 1. 1907
čez 64 milijonov kron.

Lastna glavica K 354.645-15.

Stanje vlog 30. jun. 1908
čez 14 milijonov kron.

2379 1 Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje.
Sedaj: Kongresni trg šte. 2, 1. nadst., od novembra 1908 naprej
v lastnem domu, Miklošičeva cesta šte. 6
(za frančiškansko cerkev).

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po 4 1/2 % brez kakšnega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsake vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. junija 1908: K 14.225.902-59. — Denarni promet v letu 1907: K 64.812.603-92.
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo.
Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago.

Dr. Ivan Sušteršič,
predsednik.

Josip Šiška, stolni kanonik
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trg. v Št. Vidu n. Ljubljano. — Fran Povše, vodja, graščak, dež. odbornik, drž. in dež. poslanec itd. — Anton Kobi, posestnik in trgovec Breg n. B. — Karol Kauschegg, veleposesnik v Ljubljani. — Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. — Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zborn. v Ljubljani. — Frančišek Leskovic, hišni posestnik in blagovnik ljudske posojilnice. — Ivan Poljak ml., tovarnar. — Karol Poljak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. — Gregor Štobar, župnik na Rudniku.

Slikar **MATEJ TRPIN** Slikar

Ljubljana, Elizabetna cesta št. 3, v hiši gosp. Ivana Kregarja
se priporoča prečastiti duhovščini, slav. društvom in častit. občinstvu za izdelovanje raznih

umetno-slikarskih izdelkov.

Altarne, portretne in pokrajinske slike, križeva pota, božji grobi, slike in načrte za društvene in cerkvene zastave, naprava

gledaliških odrov in dekoracij

za razne igralne predstave. Popravila in restavriranje starih oljnatih slik itd. itd. Na razpolago so razni načrti in fotografije.

Cene primerne.

Solidno delo.

Javna dražba

občinskega lova Špitališkega, okraj Kamnik, se bo vršila

dne 30. oktobra 1908 ob 10. uri dopolne

pri c. kr. glavarstvu v Kamniku. Lovsko ozemlje meri 2728 ha.

Odda se v najem do 15. novembra 1913.

Županstvo Špitalič,

25. oktobra 1908.

Blaž Pidor
župan.

2809 2-2

Globoko izpod cene

prodajam radi pomanjkanja prostora obleke in površnike, zimske suknje in dežne plašče za gospode in dečke kakor najmodernejšo konfekcijo za dame in deklice.

Konfekcijska trgovina **A. Lukič**

Pred škofijo šte. 19.

2811 2

Jubilejne ustanove.

2790 2 2

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko razpisuje za leto 1908 osemnajst Cesar Franc Jožefovih ustanov (8 po 50 K in 10 po 20 K) za onemogle obrtnike vojvodine Kranjske, in pet Cesarice Elizabete ustanov po 40 K za onemogle uboge vdove kranjskih obrtnikov. Prošnjenaj se pošljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani do 15. novembra 1908. Priloži naj se jim od občinskega in župnijskega urada potrjeno dokazilo, da je prosilec obrt samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog; oziroma da je prositeljica onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

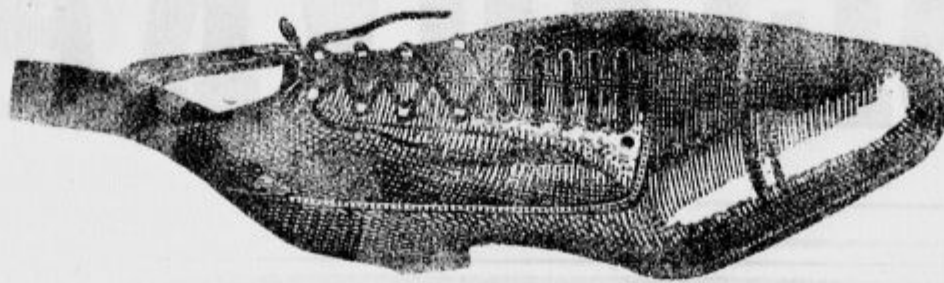
V Ljubljani, dne 24. oktobra 1908.

Poštenemu načelu, da svoje

ČEVLJE

Moški štífljetni, močno delani	gl. 3'50
Moški štífljetni, iz prav dobre kozlovine, jako ceno	" 4'60
Moški čevlji na trakove, pripravljeni za trpez	" 3'75
Moški čevlji na trakove iz izvrstne kozlovine	" 4'74
Moški čevlji na trakove, usnje la box-calf, orig. Goodyear šivani	" 6'25
Moški čevlji na trakove, usnje la box-calf, American-Style	" 7'50
Moški polčevlji na trakove iz dobrega, voljnega usnja	" 3'—
Moški drilasti polčevlji z usnjem obšiti, črni, rjavi in sivi	" 1'10
Isti za dame	" 1'—

Elegantna priložnost! Priporočamo nastopno označene vrste: Odlična kakovost!

Specialiteta: „Goodyear svetovni“ čevlji in škornji prav odlične popolnosti. Največja izbira damskih polčevljev vseh vrst, dalje deškega, otroškega in dekliskega blaga najboljšje kakovosti po izredno zmernih cenah.

Damski salonski čevlji iz črnega usnja divje kože	gl. 1'50
Damski polčevlji, chevreau, lahki in solidno delani	" 3'75
Damski čevlji na trakove iz stanovitega črnega usnja	" 3'25
Damski čevlji na trakove iz dobrega rjavega usnja, moderna oblika	" 3'40
Damski čevlji na trakove iz izvrstne kozlovine z lakastimi kapicami	" 4'25
Damski čevlji na trak. iz velef. box-calf, eleg. pom. čevlji, Goodyear šivani	" 5'75
Damski čevlji na trakove iz najfinejšega chevreau-Goodyear šivani	" 6'—
Damski čevlji na gumbe iz izvrstnega črnega usnja	" 3'40
Damski čevlji iz la chevreau, Goodyear šivani, prav elegantni	" 6'—

912 10-3

ALFRED FRÄNKEL, kom. dr.

Zastopnik: I. KRALJEVIČ v Ljubljani, Stritarjeve (Špitalske) ulice 9.